

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hóra	1 "
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:
 Floitsa Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 megküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:
 Nagy-Becskerek,
 Zápolya-utca 1-65 szám,
 hová a lap szellemi részét, illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

A magyar állam és a külpolitika.

— Fővárosi levelezőnk től. —

Budapest, június 6-án.

Az a jövőre nézve is irányadó siker, a melyet báró Bánffy nemcsak önmaga, hanem az egész magyar parlament részére is kivívott a magyar befolyás érvényre juttatása által a külügyminiszterium vezetésére, — vissza fog hatni a magyar delegáció működésére is.

Mint a magyar delegáció több vezető és befolyásos tagjától értesülök, biztos, hogy a katonai költségek ismét fokozott igényeinek lelkiismeretes vizsgálata mellett a magyar delegáció azon helyzetben lesz, hogy az állami pénzügyek folyton fejlődő és kedvező állása alapján a közös hadsereg költségvetésében elkerülhetlenné lett több kiadásokat megszavazza.

A delegációk ülésezésének lefolyása újból be fogja bizonyítani, hogy ennél fogva a magyar állam bir a legnagyobb politikai megbízhatósággal a monarchia nagyhatalmi állásának fentartásához szükséges követelmények teljesítésére nézve és ezért jogosult is e kötelességteljesítés alapján irányadó befolyást gyakorolni Ausztria-Magyarország külpolitikájára.

Mióta az 1867-iki törvények a delegációk intézvényét megteremtették, a magyar kormányok és a magyar parlament a legnehezebb viszonyok közt bebizonyították, hogy a magyar nemzet a magyar állam hatalmának erősítése érdekében okos előrelátással a legnagyobb pénzügyi áldo-

zatokat hozta azért, hogy a közös hadsereg reformja és nagyobbitása által az osztrák-magyar monarchia nagyhatalmi állását és a békét biztosító hatalombefolyását erősítse.

Magyarország alkotó tevékenysége gazdasági téren és az ezzel nőtt nemzeti gazdagsága megengedte, hogy e nagy pénzügyi áldozatok dacára a magyar állam pénzügyei konszolidáltak maradtak, sőt évek sora óta rendszeren 25—30 millió feleslegeink, mondhatni, biztosak. A magyar államférfiak által és az osztrák részről éveken át tanusított ellenállással szemben egy magyar államférfi teremtő, reformáló pénzügyi lángelméje által a monarchiában létesítendő aranyérték a magyar államnak nemcsak állami tekintélyét és gazdasági erejét gyarapította, hanem a monarchia politikai és katonai hatalmi állását is megerősítette egy biztos és gazdaságilag egészséges alapon.

Ő felsége fenkölt államférfiu bölcsesége és nemes igazságérzéke a magyar nemzet ez államfentartó áldozatkészségének hálás elismerésében mindig bebizonyította királyi halálját is azzal, hogy mint a monarchia két államának közös uralkodója az igazságnak megfelelően mindig a magyar állam törvényes hatalmi és jogigényei mellett döntött.

Báró Bánffy miniszterelnöknek eléggé nem becsülhető érdeme az, hogy kormányzati működésének rövid ideje alatt, a legmagasabb királyi bizalom által támo-

gatva és segítve, a magyar állam szuverenitási jogait a legsúlyosabb bonyodalmak mellett nagyobb sikerrel jutatta érvényre, mint ez 1867 óta bármikor sikerült. Báró Bánffy miniszterelnök állása a fokozott és minden irányban erősült királyi bizalom által nemcsak most, de a jövőre is biztos alapon konszolidálódott, mert legfelső helyen báró Bánffy iránt hálások azért, hogy míg Ausztriában a belső nehézségek szaporodnak és a pártküzdelmek elfajulása elharapódzott, ezzel ellentétben a magyar állam belső megerősödése oly haladást tett, a mely a legnagyobb haszonnal van a monarchia hatalmi állására.

Nehézségeket és elkeseredett vitákat tehát csak az osztrák delegációban várhatni.

Kérelem.

A kolozsvári m. kir. Ferencz-József tudomány-egyetem polgársága hallatja esdő szövegét.

Az ifjuság a haza reménye, jövődö büszkesége.

Virág az ifjuság, mely gyöngéd kezek által ápolva, dus termést igér.

E dus termésre szeretett hazánknak szüksége van s Erdély ifjusága oroszlanrészt kér magának a megvívandó szellemi harcban.

Évszázakig volt Erdély védbástyája e hazának és e hivatását még nem töltötte be.

Kétszeres őrséget a bástyának, fokozott munitiót lelkes védőinek!

Kincses Kolozsvár egyetemének pol.

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.

Száz év múlva.

— Egy kis leány naplójából 1995-ben. —
 Irta: Balsky L.

Január 15.

A néni azt mesélte ma nekem a vacsoránál, hogy a bölcsészeti fakultás — mint azt neki barátnéja, N. dékáné asszony mondotta — elhatározta, hogy R. doktort, aki most a filadelfiai egyetemen magántanár, a mennyiségtan rendes tanárául fogja meghívni. A néni ezt a választást nem tartja valami szerencsésnek, „miután nem ajánlatos az o.y fontos tanszéket egy, csak huszonhétéves emberrel betölteni.” (En jobban tudom az igazi okot, a néni nem szenvedheti a doktort, mert a „Kameruni Tudományos Ertesítőben” igen hevesen kikelt az ő elmélete ellen, melyet a negyedik dimenzióban levő háromszögek felett kifejtett.) En ugy vélekedem, hogy az a fiatal ember — negyvenöt könyvei után itélve — igen derek ember lehet. A néni azt felelte erre, hogy tacsó vagyok, aki az ilyesmit még nem érti. „Új le inkább a mikroszkopiumhoz és tanulj valamit; de kösd magad elé a kötetny, hogy pongyoládát a preparátumok készítésénél el ne piszkítsd!” (Mindig ez a régi nóta!) Erre aztán schajtott és körülbelül így dörmögött: „Persze, persze, a mai fiatalok!” aztán elkérte tőlem a staniótlemez, mely elhunyt, kedvenc tanáranak tanulmányát tartalmazta, ráillesztette az óriási fonográfra és nemokára a tengelyt forgatva, minderről megfeledezett, elragadtatással hallgatta a vén, sárgó hangot, mely a csöböl eredt. En elgondolkozva járkáltam a szobában. A hib-egyenletek megfejtésének kétszázhuszonnégy módszere, melyeket R. doktor állított fel, egytől egyig igen

fessek, ezt hiába tagadja akárki. Es azt is mondják, hogy gyöccyörü körszakála van! előadásait okvetlenül fogom hallgatni.

Január 19.

R. doktor megtartotta bemutató előadását. En az első padban ültem, hogy jól láthassam. Erdekes ember; halvány, finom arczos illog kía szöke szakállerdőből; tekintete, mozdulata, nyelvezete komoly és biztos. Engem is mihamar észrevett (krémcsipkés, világoskék ruhám volt rajtam). Folytonosan hozzám beszélt. Tíz óra nyolcz perczkor Melburnetól szölkak át: hogy egy kicsit közelebből beszéljen a telefonba mert különben meg nem értik. Könnyed pirulással, amit én azonban nagyon is észrevettem, elfordult tőlem. Poldi hugom hazamenőben ugy vélekedett ugyan, hogy a tanár urnak a gondolatok gyorsaságára vonatkozó méréseit nem érti és nem tudja, hogy mit jelenten a logaritmus Y a huszonhétéhez. De en tudom, hogy a szökeket ki nem állhatja.

Január 20.

Ma imét zeneleckém van Nankingban. Beültem a „földalatti” es tengeralatti sürített lévasuttársaságnak” hetőrai vonatára (e czimnél csak a néni erkölcsprelikációi hosszabbak), lemondó ásitással elhelyezkedtem a kocsi egyik sarkában: egy óra hosszat egy helyen ülni és kocsizni, boszantóan unalmas! Negyedrészen ennyi idő alatt is meglehetne járni az utat, ha nem állnánk oly rémsokáig az egyes helyeken: Odesszában három, Teheránban nyolcz, Kalkutában még épenséggel tizenkét perczig!

Röviden szólván, ásitozva nyújtózkodtam a kocsi egyik sarkában. — Egyszerre csak, pár másodperczrel a szelep megnyitása előtt a kocsi ajtaját hirtelen felrántják és egy ur ugrik be gyorsan. Az az ur R. tanár volt! Ő meglát, észrevehetőleg örül, udvariasan köszön és elhelyezkedik a kocsi másik sarkában. A kis helyen

mély csend honol. Csak azt a sajátságos, halk füttyülést lehet hallani, melyet a csöveken átrohanó vonat okoz. — A kocsiban meleg kezd lenni és én gyorsan mozgatom legyezőmet.

— Megengedi nagysád, kérdi a tanár hirtelen, hogy egy kicsit felnyithassam az élenycsapot? Ugy látszik, hogy kedgyednek épp oly kellemetlen ez a levegő, mint nekem.

— Nem bánom, tanár ur!

Ő erre megforgatja az elefántosont fogantyut, a legremekesebb levegőnek forrása bugyog a nyílásból, üdeséggel, kellemes érzéssel töltve be a kocsit. En megköszönöm ezt. Szóra szó következik. Es pár percz multán az élenynek behatása alatt élénk beszélgetés folyik közöttünk, mely alatt mélyebben betekinthettem az ő nézeteibe és érzelmi világába. Többi között fővárosunkról is beszéltünk. Ő rajongott a város szépségeiért. Kiváltképp a régi épületek gyönyörködtek. A minap is élvezetes, holdvilágos estét töltött el a bazilika romjain. (A tudományok e nagy emberében ennyi költői érzést fel sem tételeztem volna.)

— Hová utazik már oly korán reggel? kérdé később.

— Nankingba, feleltem én. — A zene-debe.

— Li Tung-Po tanárhoz talán?

— Igenis, mondám, a néni óhajtja, hogy miután zongorázni, hegedülni, brácsázni, kürtölni már tudok, egy kicsit a modern zenével, a dobbal is foglalkozzam.

— Es mi a véleménye a nagy kínai professzorról?

— Rettentő dohány szagu ugyan, feleltem én, de mégis rendkívüli embernek látszik — őszintén megvallva — a régi öreg Wagner Rikárdot jobban szeretem. Az ő hangszerelése kissé kezdetleges még ugyan, de mégis könnyű, kellemes, fülbemászó zene.

gárai közt hazafias áldozatokra kész nemzetünk éhezöket nem tűrhet.

A hazára nem lehet közönyös, hogy ifjait tanulmányaik folytatásában a megélhetés gondjai gátolják.

Nem lehet közönyös, hogy a tanulmányokra szánt időt lélekölő másolással szenvedjék keresztül.

De a tehetősb szülőkre sem lehet közönyös, hogy távolban élő fiaik a vendéglői ellátás folytán éltüknek szebb felét az éttermek erkölcsrontó levegőjében töltseik el.

E bajokon segíteni van hivatva a diákasztal, a mensa academica.

Adakozzunk a mensa javára!!

Adakozzék a diákasztaljavára minden polgára e hazának, nemuljon el a szent cél érdekében minden nemzetiség és osztálykülönbség okozta beharccs.

Nemzetiség, faj- és valláskülönbség nélkül összehozza a mensa a fehér asztal mellett hazáknak legkülönbözőbb vidékekről összesereglett összes ifjait.

Egyesíti a szétforgácsolt erőket és ez összetartás érzetét fogja kihatását közéletünkben is.

Humanus törekvése nemességének teljes tudatában bizalommal fordul tudomány egyetemünk polgársága Torontálvármegye közönségéhez s rendületlen hittel reményli hogy hazafias buzgóssága kellő méltánylásban részesül.

A millenium korszakalkotó alkalmából létesítendő diákasztal az emberbaráti szeretet legszebb, legmagasztosabb intézményeinek egyike lesz.

Lesz, mert lennie kell! Nemzetünk hazafias áldozatkésztsége kezességet nyújt egyetemünk ifjúságának, hogy esdeklő szözata nem lesz elhangzó szó a pusztában.

Ugy legyen!

Dr. MELTZL HUGÓ,

a kolozsvári m. kir. Ferencz-József tudomány-egyetem e. i. rectora.

Dr. PISZTÓRI MÓR,

Dr. SZABÓ DÉNES,

Dr. PETZ VILMOS, Dr. APÁTHY ISTVÁN,

e. i. decanok

KRENNER F. MIKLÓS,

a mensa bizottság elnöke.

HUNWALD LAJOS,

biz. pénztáros.

KOZMA ENDRE,

biz. főtitkár.

A nagybecsű adományok a pénztárhoz (Kolozsvár, Egyetemi kör) juttatandók.

A tanár nyugodtan végig hallgatott, aztán újra megszólalt.

— Ninea igaza, kisasszony. A nagy kinai-val méltatlanul bánik el. Ő hatalmas lángész és ezt csak a későbbi nemzedékek fogják teljesen megérteni. Nagyszűrű, uttörő az elmélete, mely szerint az igazi zene nem a hangokon, hanem a ritmuson alapul, hogy az összhang csak zavarólag hat, hogy fátyolként borul a ritmus fölé és hogy ezt attól a felesleges tehertől meg kell szabadítani. Hatalmas, lélekemelő gondolat! Aztal, hogy a mester az összes vonós és fuvó hangszereket eltávolítja a zenekarból és ezeket csak ütőkkel és dobokkal pótolhatja, lemond egyszersmind minden hangszerezési hatásvadászatról. Szakított a régi műformával és újat teremtett, az igazi, valódi, tiszta művészet formáját! Es ahányszor négy hetenkinti zenedramáinak egyikét hallom, dörgő páthosuk engem mindig mélyen megráz.

Tovább beszélgettünk még a legkülönbözőbb dolgokról, de ő mindenről szakértő és lebilincselő módon tudott beszélni. Így fecsegtünk mig-nem én célhoz értem; az idő igazán elrepült. Midőn kiszálltam, ő azt mondta, hogy ezt az élvezetes órát sohasem fogja elfelejteni: csak a mai közlekedési eszközök tökéletessége miatt panaszkodott és visszavágyott a gőznek, a vasuti romantikának régi jó idejébe, amikor napokon át lehetett egy kocsi-ban együtt ülni. Ezalatt keze egy kicsit az én kezeimben pihent és észrevettem, hogy érverése (78 egy perc alatt), valamint vérenek hőmérséklete (körülbelül 39,6 fok) nem volt rendes.

Tehát én sem vagyok reá nézve közönyös Mily boldoggá tesz ez!

Febr. 1.

... Epp most látogatta meg a nénit, jég-hi degen fogadta őt. De mikor azt kezdte beszélni, hogy az elhunyt D. tudós-nak életéről és tudományos jelentőségéről (az a tudós a néinek fonograf professzora volt) nagyobb munkát szándékozik írni és arra kéri a nénit, mint aki legjobban ismeri a körön elhunyt, nagy embert, hogy tanácsaival támogassa... az öreg alig

HIREK.

Tájékoztató.

Junius 10. Közigazgatási bizottság.
Junius 23. A tiszai regattaszövetség ünnepélye.
Junius 26. Diák-majális.
Augusztus 10. Az ipartestület zászlószentelési ünnepélye.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

— Egy plébános alapítványai. Szörgről írják, hogy Radics Pál odavaló plébános 20.000 frtot adott alapítványi célokra. Ebből 10 ezer forint az afrikai misszióknak jut, 5 ezer forint péterfillér, ezer forint a szent siré, a többi pedig az ázsiai misszióké.

— Országos vásár. Torontál-Vásárhelyről értesítenek bennünket, hogy ott e hónap 15., 16. és 17. napján tartják meg a nyári országos vásárt.

— A nagyikindai német lap. A Grosskikindaer Zeitung, amely eddig Scheinberger Ignác tulajdona volt és az ő szerkesztésében is jelent meg, Weiner Simon népkolai tanítónak, e lap eddigi főmunkatársának a tulajdonába ment át. Ugyancsak Weiner veszi át a szerkesztését is a lapnak, amely ezentul hetenkint csak egyszer jelenik meg.

— Miniszterek a Vaskapunál. Orsováról írják: A vaskapu szabályozási munkálatok megtekintésére kirandult miniszterek Wallandt miniszeri tanácsos és Hosszopoczky műszaki tanácsos utbaigazítása mellett tettek meg a „Vaskapu“ nevű hajón a dunai utat Báziaától Orsováig. A diszesen fellobogzott rakpart egész hosszában az ünnepi ruhában megjelent nép sorfalai képezett. Az egész uton a magyar parton mindenütt, a nemzeti zászlók alatt álló lakosság lelkes éljenzés és tarozkurransokkal üdvözölte a minisztereket. Egy órakor a hajó a Kozle zuhatagnál egy sziklazúzó hajónál kötött ki, hol egy tíz tonnás véső működését bámulták. Itt a vállalkozók részéről Ottermann és Rupsics igazgatók üdvözölték a vendégeket egy zöld galyakkal díszített diadalkapu alatt. Majd egy sodrony kötélhajón az uszműhelyhez és onnan a telepre mentek, a hol két kis gyermek bokrétaival fogadta a minisztereket. Innen a Graben telepre rándultak, hol a szerb parton folyó töltési munkálatokat tekintették meg. A minisztereket a szerb prefektus, alprefektus és vámtőnök üdvözölték. A grebeni magyar partra ebédre átmenve, nagy-szerű látványt nyújtott a grebeni hegyen esakó

zölt robbanás, melynek érdekességét emelte a dinamit lövéseknek a szerb hegyfalakról hallatszó viszhangja. A grebeni hegyről eddig 500.000 köbméter sziklát robbantottak fel. A grebeni ebéd alkalmával Matuska képviselő szép beszédben köszöntötte föl Daniel minisztert, lelkesen kiemelve, hogy őt a közvélemény a kereskedelmi tározóra jelöltül kiszemelte, miután egész eddigi nyilvános pályáján közigazdasági téren dolgozott és mint a szabályozások különös tanulmányozója bizonyosan sikeresen fogja e művet is befejezni. Daniel válaszában arra emelte poharát, hogy e mű hirdesse az ország haladását. Pap Géza Wallandt miniszeri tanácsost és az egész művezetőséget éltette, majd Besenyei a belügyminisztert éltette kívánta, hogy sikerüljön neki is az akadályokat az egyházi politika keresztültelében eltávolítani. A belügyminiszter a jelen volt képviselőket éltette. Vörös államtitkár a vállalkozókra emelte poharát. Utóbbiak nevében Rupsics igazgató válaszolt. Végül Wallandt a művezetőség nevében mondott köszönetet. Grebenből a Vaskapu hajón a Jucztelepre ment a társaság a kotrógépet megtekintendő, a mely a víz fenekén maga keresi az eltávolítandó sziklákat, a melyeket véső segítségével maga szétzúsz a széttörött darabokat maga emeli ki. Ott Herbert utászszázados munkavezető kaluzolta a társaságot. Onnet folytonos dinamit sortűz által kísérve, Orsovára utazott a társaság, a hol Jakabffy főispán, Litssek alispán és Fialka főszolgabíró üdvözölték a vendégeket. A főispán beszédére Daniel Ernő miniszter válaszolt. A parton Orsova közönség előjárósága fogadta a vendégeket. A főbíró hazafias beszédben hangsúlyozta, hogy Orsova bár csak 24 év előtt kebelezett Magyarországra, mégis lelkes ragaszkodással viseltetik a hazához. Daniel Ernő miniszter válaszában kijelentette, hogy arról meg van győződve, miként az orsoviaiak hazafiságban a régi magyarok mögött el nem maradnak, mit tekintetbe véve a kormány, őket is egyforma bánásmódban részesíti. Az előjárósággal a katolikus lelkeség is megjelent.

— Öngyilkos kerestetik. Kerestetik egy fiatal ember, aki foglalkozására borbély és öngyilkos jelölt. A fiatal ember neve Pohlen Miklós, eddig husz tavaszt látott s a mult hóban hazájából, Nagy-Öszről eltávozott azzal, hogy Szegedre megy. Távozása után megjelent az otthoni házban egy levelet, melyben azt írja, hogy meg fog halni. Azóta keresik Pohlen Miklóst mindenfelé; anyira keresik, hogy ma már a Rendőri Közlöny is kutat utána. Különös ismertető jelei között a már nem szokatlan csúmpáság mellett még az is foglaltatik, hogy a két lábán együttesen csak hat ujjal rendelkezik.

birta örömét titkolni. Megbeszéltek, hogy holnap tól kezdve minden este el fog jönni hozzánk, hogy a néni birtokában lévő anyagot át tanulmányozza.

Február 9.

... Kedvezően fejlődik minden. A néni azt mondta ma, hogy a professzor nem épp ostoba ember. Este a tudományos értekezések alatt én is ott ülök az asztalnál és boldog vagyok, hogy a közelében lehetek. Igaz, hogy csak matematikai beszélgetést folytathatok vele (minden egyes profán szóért a néni szeméből cikázó villámok csapnának agyon), de mi így is megértjük egymást. Ha ő köbgyököket von, ez forró vallomásként hangzik: és mi kupszele tekkal és hatványszámításokkal édes szerelmi enyelgést folytatunk.

Február 21.

... Boldog vagyok!... ma végre nyilatkozott.

Mindhárman épp ott ülünk megint a nagy fonograf előtt. Most hirtelen egy légbérkocsi áll meg az ablak előtt és a dékáné asszony szól be nénemhez, hogy jöjjen vele gyorsan és nézze meg, amíg látható, az új bolygót, melynek felfedezésével a dékáné hallgatói őt, születésnapja alkalmával, meglepték. A néni haboz egy pillanattig; de a kíváncsiság győz és eltűnik a felhők közt. Fél óra multán visszajött ugyan, de ez a fél óra elég volt nekünk, hogy örök hűséget esküdjünk egymásnak.

Február 24.

... Vége mindennek! Sirok, sirok, sóhajtok és tönkre teszem egész arczsínemet... Ma tovább folytattuk a tegnapi félbeszakított tanulmányt. A néni a fonografot kezdi forgatni. De ki irhatná le rémületünket! — most nem a professzor rikácsoló hangja szól ki a csöböl az A négyzetéről, hanem hirtelen e szavak esengenek fülünkbe: „Kisasszony! Az általam oly höné hajtott pillanat végre elérkezett...“ A néni előbb elkékül, aztán elzöldül, aztán újra kékül, átható pillantást vet ránk, kik sápadtan, a félelemtől és szégyentől reszkette ülünk helyün-

kön. Oh mi boldogtalanok! Elfelejtettük, hogy a fonograf (4-es számú Taveri-rendszer) önállóan működött és így minden zajt felfogott, amíg a gépet meg nem állítottuk! A rettenetes készülék ekkor egész tetejét ünk. A néni ezalatt végtelen felháborodással tovább forgatta a gépet. Az egész szerelmi vallomást, válaszaimat, a csókakat (ezeket pontosan meg lehetett számolni) a készülék hiven visszaadta, nem hagyva ki egyetlen hangot sem. Most hirtelen ismét az én hangom szólt ki a nyilásból:

„Róbert, mit fog majd a néni mondani!“

Es erre Róbert hangja válaszolt, bizalmasan, biztatólag:

„Ne törődj vele, azzal a vén sárkánnyal csak elboldogulunk valahogy!...“

A néni rémülten fölsikolt, elájul. Róbert pedig mint az örült kirohan a szobából. — A néni egy óra hosszat öntudatlanul maradt és csak akkor tért újra magához, amikor egy tizenhatszáz elemű villamos telepet alkalmaztam rá...

Február 25.

... Vége! A néni a fakultásnak összes női tagjait fellázította Róbert ellen; ő ma visszament Chicágóba. Abban a levélben, — melylyel örökre elbucszott tőlem, megjegyezte, hogy nem hiszi, hogy a néni beleegyezését a mi házasságunkhoz valaha kieszközölhetné: még delejes suggestióval sem szoríthatja a beleegyezésre, mert nagyon is rossz médium, stb. stb.

Emléklül egy kis palackot küld nekem az ő hajjillatával, „amely (ha ugyan erre szükség van még) az ő vonzalmának igaz voltát és mélységét is tanúsítja.“ Sirva dugaszoltam ki a palackot; és csakugyan a szerelemnek és hűségnek édes illata terjengett belőle. A legközelebbi farsang báljai alkalmából csipkezebekendőmet mindig azzal fogom szagosítani... ez nem okoz pecséteket...

— **Állandó színház Budán.** Krecsányi Ignác, a budai színház igazgatója, Hajnal István a „Fővárosi Közlöny“ szerkesztője és Hauszmann Sándor építész, mint fővárosi levelezőnk írja, kérvényt nyújtottak be a székesfőváros tanácsához az iránt, hogy a régóta tervezett és közszükséget pótló budai állandó színház létesítése végett a főváros a budai színház telkét részökre 90 évi használatra engedje át. A folyamodók a színházat legalább 2500—3000 nézőre tervezik, a mi lehetővé teszi a legelőcsőbb helyi viszonyokhoz. A színház a legmodernebb kiválóak szerint berendezve 1898-ban nyílnék meg; az ezredéves kiállítás idején még mint színház szolgálna a közönség szórakoztatására. A Krisztinaváros újabb időben az Atilla-körutnak a Horváth-kerttel szomszédos részén s a templom körül annyira szépül, hogy a színház hosszabb ideig úgy sem volna ott tűrhető. A folyamodók alávetik magukat a főváros mind ama kikötéseinek, a miket a színházteleknek a kitűzött célra biztosítása érdekében szükségesnek lát. A színház összes felszereléseivel és melléképületeivel a 90 év lejártá után a főváros tulajdonába megy át s engedélyesek s jogutódai tartoznak mindent oly karban tartani, hogy a főváros teljesen használható épület és felszerelés birtokába jusson. Hauszmann Sándor, ki maga is budarészi polgár s a főváros egyik legelőcsőbb építési cége, a színházat téli és nyári használatra fogja építeni olyképp, hogy benne a előadások akár egész nyáron szakadatlanság is tarthatók s élvezhetők legyenek. A budai részeken a kérvény benyújtását a különböző klubok nagy rokonszenvvel fogadták s a tervet különösen a Krisztinaváros polgárai egész lelkesedéssel üdvözlők.

— **Tűz.** Dimitrievits Mitának a szent Mihály-végcsoron álló nádfedeles háza tegnap hajnalban két óra körül kigyuladt. A lángok csakhamar belekaptak a szomszédos házba, amely szintén náddal fedett és Tyurtyin Sztévának a tulajdona. A tűzoltóság úgy négy óra körül lokalizálta a tüzet, amelynek a két ház lett az áldozata. Az oltási munkálatok befejezte után megejtett tűzrendőri vizsgálat során gyanu merült fel, hogy Dimitrievits Mita, aki nagy nyomorúsággal küzdött, maga gyújtotta fel a házat, amely biztosítva volt, hogy így egy kis pénzmagra tegyen szert. Nagyban táplálja ezt a gyanút egy tanak az előadása. Ez a tanu a tűz éjtélén látta, amint Dimitrievits ágyneműjét, butorait a házból ki, biztos helyre szállította. A vizsgálat folyik ebben az ügyben.

— **Csőd.** Brunner Mór horvátbóka kereskedő ellen a nagybecskereki trvszék csőd t nyitott. Csődbiztos Benedek Jenő, tömeggondnok Jezovits Gyula dr., bej. h. aug. 17. felsz. h. aug. 31.

— **Gyilkosság a korcsmában.** Valkányról jelentik: Argyelán Nikola izgága paraszt a minap a korcsmában garázdálkodott. A garánda ember megfékezése végett a korcsmáros a községi rendőrséghez fordult. Argyelán, a mint a községi fegyveres erőt észrevette, kést rántott elő s azzal Lupu Pantelia községi őrt úgy szurta hasba, hogy ez a helyszínen rögtön meghalt.

— **Fuceses volapük.** A volapük ugynevezett világnyelv alig tűnt el a feledés homályában, s máris nekiült egy Heintzler nevű német tudós, hogy az emberiséget egy új világnyelvvel megajándékozza. Nem mintha komolyan vennék a derék tudós ideáját, de kuriozumképen itt közöljük az új nyelv alapját. A jövő világnyelvében nem a nyelvtan, a melyre a volapük tulajdon nagy súlyt fektetett, hanem a lexikon fogná a főszerepet játszani. A szerző három nagy nyelvtérületet akar forrásul felhasználni: A latint, a mely valamikor uralkodott az egész világon és a tudományban ma is mint nemzetközi érintkezési eszköz szerepel; a modern román és az angolgermant. Egész sorozatát említi föl egy most kiadott röpiratában ezeknek a szavaknak, s melyek minden kultúrnyelven közösek és a melyeket a nemzetközi érintkezésből kiválasztani szerinte sem a fanatikus puristáknak, sem a leglelkesebb sovínistáknak nem fog sohasem sikerülni. Mint az új világnyelv főszabályait, a következő tételket állítja fel: Irjunk úgy, a mint hallunk; nemi szabályra nincs szükség; használjunk egy névelőt, egy névragozást, egy fokozást, egy igeajtogatást stb. — Valószínű, hogy rövid időn keresztül még e „nemzetközi kereskedelmi- és társalgási nyelv“ nélkül kell megkísértenünk megélni.

— **A jótékony nőegylet tavaszi mulatóságának kimutatása.** Befolyt:

Tiszteleti jegyekből:

Babics József 5 frt, Schäffer Antal prelat 10 frt, Özv. gróf Csekonic Jánosné 10 frt, Dessenffy Sándor püspök 5 frt, Nagybecskereki takarékszövetkezet mint rész-

vényt. 50 frt, Torontál-nyelvi takarékszövetkezet 25 frt, Özv. Karátsanyi Ferencné 10 frt, gróf Nákó Kálmán 10 frt, Nagybecskereki kaszinó társulat 30 frt.

Felülfizetések:

Rónay Jenő főispán 4 frt, dr. Dellimanich Lajos 6 frt 40 kr, Hadfy Döme 1 frt, Mencer Lipótné 2 frt, Muncsics Kuzman 1 frt, Konkoly Samu 50 kr, Zopf Károly 1 frt, Szobotka Rezső 1 frt 40 kr, Steinitzer Géza 90 kr, Kiss Dezső 50 kr, dr. Demko Pálné 2 frt, Steingasser Hermin 2 frt, Ransberger Dezső 1 frt, Oroszi Lajos 1 frt 40 kr, Annau Adám 50 kr, Pleitz Ferencz Pál 3 frt, Rosa Ignác 50 kr, ifj. Keller György 50 kr, dr. Grandjean József 20 kr, Rosa Béla 10 frt 50 kr, Rosa Ignázné 1 frt 50 kr, Winter mérnök 50 kr, dr. Haidegger Lajos 5 frt, Grünbaum Arnold 50 kr, Winkler Ferencz (Ecska) 1 frt, Kiss Gyula 50 kr, Obrenov százados 1 frt, Cziger Paulina 2 frt.

A következő ivenek*:

Mélt. Rónay Jenőné ivén 4 frt 50 kr. (Damaskin Arzen 3 frt, Jagodics Elek 1 frt 50 kr.) Ngy. Dellimanich Miczi 17 frt 50 kr. (Vinczehidly 1 frt 50 kr, Marton 1 frt 50 kr, Kajtár 1 frt 50 kr, Poroszkay 1 frt, Bielekity 1 frt, Olvashatlan 1 frt, Telesky Risztó 3 frt, dr. Gyertyánffy Jenő 5 frt, dr. Duka László 2 frt.) Mihálovics Jeanine ivén 8 frt. (Mihálovics Miksa 4 frt, Özv. Mihálovicsné 3 frt) Szávitcs Sándorné 43 forint 50 kr. (Balázs József 1 frt, Kiss Elemér 2 frt 50 kr.) Dr. Szántó Adolfné 6 frt 32 kr, Kéler Ákosné 7 frt 10 kr. (Poroszkay Béla 1 frt, Talapkovics Vazul 1 frt, Mangold Samu 1 frt, Stassik Ferencz 60 kr, dr. Milasin Kálmán 50 kr, Kéler Elek 1 frt, Kéler Ákos 1 frt, Kéler Ilona 1 frt, Demko Belanszky Ferencz 50 forint.) Grandjean Lujza 20 forint, Vudy Irma 1 frt, Armbruster Stefánia 3 frt. (Német Anna 1 frt.) Haidegger Lajosné 5 frt 50 kr, Emanuel nővérek 1 frt 20 kr, Kokits Luna 7 frt. (Kokics A. F. 2 frt.) Weisz Izidorné 1 frt 90 kr, Tolveth nővérek 4 frt 50 kr, Rác Alexandra 9 frt 50 kr, Weiterschan Lujza 12 frt 70 kr, (Bilitz János 1 frt) Kirso Tamásné 1 frt, Sonnenfeld és Bergenthal 1 frt. Weiterschan Laura 3 frt, Steinitzer Géza, 8 frt 90 kr, (Mencer Augustina 50 kr.) Annau Magdolna 32 frt 50 kr. (Bauer Henrik 50 kr, Krumenaker Károly 1 frt, Binzberger 1 frt, Steigervald 1 frt, Weiterschan Fülöp 50 kr, Blühweisz 50 kr, Annau János 1 frt.) Özv. Unger Józsefné 2 frt 50 kr, Kremer Teréz 2 frt, Kéler Elek 8 frt 60 kr. (Poroszkay Béla 2 frt, dr. Duka László 1 frt, Köfoky Kálmán 10 kr, dr. Milasin Kálmán 1 frt, Kéler Elek 1 frt, Ormódy Imre 2 frt, Mangold H. L. 50 kr, Kéler Johanna 1 frt.) Zaka Róza 7 frt, Müller Helén 3 frt 50 kr, Haidegger Ödönne 1 frt, Mattanovics Györgyné 1 frt 70 kr, Grossmann Natália 2 frt, Zsiros Lajosné 5 frt, (Zsiros Lajosné 2 frt 50 kr.) Schulez nővérek 2 frt 20 kr, Klacsó Róza 9 frt, (Klacsó Károlyné 1 forint.) Pusch Olga 4 forint 50 kr, Moron kisasszony 80 kr, Czieger P. 1 frt, Föris Józsefné 1 frt, Zsiros Józsefné 2 frt 50 kr, Stojanovics Otília 5 frt 50 kr, (Stojanovics Otília 3 forint.) Bene Dezsőné 12 frt 40 kr, Szaladovics Angéla 3 forint, Elias Jánosné 2 frt 50 kr, Dénesné 1 frt, dr. Milasin Kálmáné 2 forint 50 kr, (Murgu 1 frt, Köfoky Kelemen 6 kr, Talapkovics V. 50 kr, dr. Mangold Samu 1 frt.) dr. Orsó Mátyásné 4 forint, Lucsics Miklósné 19 forint 30 krajczár. (Özv. Lucsics Rozália 5 frt, Lucsics Miklós és neje 5 frt, Benkovich Mihály 5 frt, dr. Holländer 2 frt, Polletilovics főh. 1 frt, Köfoky Kelemen 10 kr, N. N. 20 kr, Kallner József 1 frt.) Tolveth Vilma 5 forint. (Steyer Fülöp 10 kr.) Stagelschmidt Ilka 1 frt 50 kr, Lukinits nővérek 8 frt 60 kr, Beller Eszter 4 frt 40 kr, Réczey Anuska 10 frt, (Filkovics Boldizsár 1 frt, Steinbach Béla 50 kr, Bakalovics Plato 50 kr, Réczey N. Gyuláné 4 frt.) Jarmatzky Mathild 3 forint, D'Elvert Danicza 7 frt 50 kr, (dr. Holländer 2 frt, Strusz Szerafin 1 frt, Leonhard Béla 1 frt, lovag Delvert Lajos 1 frt 50 kr.) Bild Ilka 3 frt, Vattay Margit 7 frt 70 kr, dr. Perisits Zoltánné 8 frt, (Benkovich Mihály 5 frt, dr. Holländer Mór 2 frt, Delvert Lajos 1 frt.) Zolkievics Antónia 4 frt, Mayer Rezsőné 3 frt 50 kr, (Mayer Rezsőné 1 frt.) Özv. Kulifay Lajosné 20 frt, (Özv. Kulifay Lajosné 1 frt, Gyertyánffy László 5 frt, Vécsey Eleonora 5 frt, Szöllőssy Kálmán 5 frt, Haas Fülöp és fia (Budapest) 3 frt, Vécsey István 1 frt.) Jenovay Zoltánné 2 frt 30 kr, Partilla Mária 3 frt, Napholtz Agostonné 5 frt, (Napholtz Agostonné 5 frt.) Fendler Milike 6 frt 20 kr, dr. Mihálovics Ödönne 2 frt, Mihálovics Karolin 3 frt, Jankó Agostonné 5 frt, Wachtel Leoné 3 frt, báró Feilitzsch Bertholdné 10 frt, Keresztes Aladárné 2 frt.

Irodalom

* **Röptében a nagyvilág körül.** Ez a című annak a páratlan diszmunek, mely 256 eredeti fényképből bemutatja az egész világot. Ezt a művet a „The Werner Comp.“ című chicagói milliomas kiadóvállalat bocsátotta közre s eddig három nyelven, úgy mint angol, francia és német nyelven Északamerikában, Angolországban, Franciaországban és Németországban nem kevesebb, mint 16 millió példány lett eladva s meg vagyunk róla győződve, hogy a most megjelenő magyar kiadás, melynek kizárólagos elárúsítási jogát az „Egyetértés“ kiadóhivatala váltotta meg a kiadó cégtől, aránylag ép oly kelendőségnek fog örülni. A magyar

* A név melletti szám az iven összegyűjtött teljes összeget, a zárjel közötti szám pedig azt jelenti, mennyi ezen összegből a felülfizetés.

kiadás szövegét Timár Szaniszló ismert tárczairó és esztétikus szerkeszti, meg lehetünk tehát az iránt nyugodva, hogy a szöveg olvasása ép oly élvezetet fog nyújtani, mint a képek szemlélése. Már az első füzet megtekintéséből is meggyőződhetünk mindenki, hogy ez a fényképfüzetemény páratlan a maga nemében. A képek nagy költséggel beszerzett eredeti fényképfelvételek után Amerikában készülték és oly művészi kivitelűek, hogy bátran mondhatjuk, hogy a technika mai eszközeivel ennél tökéletesebbet nyújtani nem lehet. A magyar szövegen kívül, mely egy fővárosi műintézetben készült, az egész művet külföldön állítják elő. Az egész munka 16 füzetből fog állani, melyeket az „Egyetértés“ kiadóhivatala füzetenként 30 krajával bocsát az „Egyetértés“ előfizetőinek és számonkénti vásárlóinak rendelkezésére, oly módon, hogy elfogad előfizetéseket 4 füzetre 1 frt 20 krajával, 8 füzetre 2 frt 40 krajával és 16 füzetre 4 frt 80 krajával. Postán való küldésért füzetenként 5 kr. külön fizetendő. Az egyes füzetek hetenként jelennek meg s az egész műhöz díszes és olcsó bekötési táblák fognak készülni. — Érdekesnek tartjuk felémlelni, hogy az „Egyetértés“ kiadóhivatala ezt a diszmunet a saját lapjában valószínűleg amerikai módszer szerint hirdeti, anélkül, hogy e hirdetések, melyeket mint érdekes tanulmány minden érdeklődő figyelmébe ajánlunk, izléstelenekké válnának. Itt lehet megtanulni, hogyan kell hirdetni, s éppen nem csodálunk, ha e hirdetések révén is óriási mérvben terjedne el a „Röptében a nagyvilág körül“.

Táviratok.

Agliardi utódja.

Budapest, június 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Rómából telegrafálják: Agliardi helyébe, aki soron kívül, három évvel a maga ideje előtt, kapja a biborosságot, valószínűleg Rinaldinit nevezik ki bécsi nunciusnak.

Kossuth Ferencz Kecskemén.

Budapest, június 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kecskeméről telegrafálják: Az idevaló függetlenségiek Ugron-féle árnyalata tegnap esekély szótöbbséggel kimondta, hogy nem vesz részt a Kossuth Ferencz e hónap 9-iki lejövelelekor rendezendő ünnepségeken. A határozat következtében tömeges kilépések történtek. A kilépettek a másik függetlenségi körhöz csatlakoztak, amely Justh-ék követője.

Beszűntetett utlevéikényszer.

Budapest, június 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A magyar-szerb határon beszüntették a tegnapi nappal az eddig fennállott utlevéikényszert.

Félmillió alapítvány.

Budapest, június 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egy jótékony emberbarát, akinek neve e téren világhírű, (báró Hirsch?) félmillió frt alapítványt tett arra a célra, hogy az a zsidóságnak a magyarságba olvasztására fordítsák. Bizottságot is küldtek ki, mely erre vonatkozólag tervezetet dolgoz ki, hogy lehetne az alapítványt e célra legalkalmasabban felhasználni. A tervezet közelebb a nyilvánosság elé kerül.

Öngyilkos jószágigazgató.

Budapest, június 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pozsonyból telegrafálják: Benke József, Pálffy János gróf jószágigazgatója, agyonlőtte magát. Tettének oka az, hogy hosszú idő óta álmatlanságban szenvedett.

Bolgár Ferdinand uton.

Budapest, június 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: Ferdinand bolgár fejedelem ma reggel Párisból ideérkezett. Este Ferdinand tovább utazik Szófiába.

Felülfizetés szerkesztő: Dr. Brájer Lajos
Helyettes szerkesztő: Kabos Bernalan.

A kárpáti kasza a „KASZÁS“ védjeggyel a legjobb kasza a világon.

Kemény, szívós, csupán egyszeri kalapálással több napon át lehet vele dolgozni és egyetlen kaszak-fenéssel 20—150 lépésnyire lehet vele kaszálni még a legsűrűbb és a legkeményebb hegyi fűben is. A „kárpáti“ kaszát különben egész Magyarországon már mult évről, mint a legkitűnőbbet ismerik és szó nélkül visszaveszem attól a kit nem elégítene ki.
A valódi kárpáti kasza a „Kaszás“ védjeggyel egyedül csak is alulírott czégnél kapható. Árak a következők:

A kárpáti kasza hossza könyökkel együtt centiméterekben	60	65	70	75	80	85	90	95	100
Ára darabonként, krajczárban	70	80	90	100	110	120	130	145	160
Egy 5 kilós postacsomagba elfér darab	14	13	11	10	9	8	7	6	6

A ki egy postacsomaggal rendel, bérmentve kapja. A pedig 3 postacsomaggal rendel egyszerre, azonkívül egy kaszát is kap ingyen ráadásul. (390-4.4)

1 drb kárpáti kaszakő (fenőkő) I^o rendű 15 kr, 1 drb kárpáti kaszakő II° rendű 10 kr.
1 drb kalapáló készlet üllő és kalapács angol aczélból 75 kr.

Mauthner Ödön magkereskedése, BUDAPEST Andrássy-ut 23.

WALLA JÓZSEF
cementáru-gyára, építési
anyagok raktára
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 13.

<p>Vállalkozik:</p> <p>GRANITTERAZZO, BETONIROZÁSOK, CSATORNÁZÁSOK, SZÖKŐKUTAK, CEMENT-LAPOK és MOZAIKLAPOKKAL KÖVEZÉSEK elkészítésére stb.</p>	<p>Raktárt tart:</p> <p>KERAMIT-LAPOK KELHEBIMI-LAPOK METTLACHI LAPOK, TERRACOTTA-ÁRUK, KÖFEDHÉLPÉP, TÜZÁLLÓ TÉGLÁK, KEMÉNY-RAKVÁ- NYOKBÓL stb.</p>
---	---

Gyári raktára a gartenaul Portlandi cement és vízhatlan mész-gyárnak.

KÖNYVIAJÁNLÁS

Gyári raktára a gartenaul Portlandi cement és vízhatlan mész-gyárnak.

(364-4.3)

SCHLICK féle vasöntede- és gépgyar-részvénytársaság
BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI. ker., külső váci ut 29-35. Városiroda és raktár: Podmaniczky-utca 14.

Gőz- és járgány cséplő-készületek,
számos első díjjal kitüntetve. SCHLICK-féle szab. 2 és 3 vasu ekék,
mélyítő és egytetemes aczél-ekék,
eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle
egyvasu ekék, talajmivelő eszközök
valamint
Schlick-féle szab. „HALADÁS“ sorbavető gép

Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlemalmok és mindenféle gazdasági gépek. Eredeti amerikai kőekütő és marokrakó arató gépek és fűkaszó-gépek, szállítható mezői vasutak stb.

Előnyű. fizetési feltételek. Legjutányosabb árak.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve. (333-12.4)

4856. szám. kig. 1895. A nagyszatmári főszolgabírótól.

Pályázati hirdetmény.

A Torontál vármegyei nagyszatmári járásba kebeleztet Valkány községében leköszönés folytán a községi orvosi állás megüresedvén, ennek betöltése végett ezennel pályázatot hirdetek.

Az orvos évi fizetése 600 frt, látogatási díjai pedig nappal 40 kr, éjjel 80 kr.

A pályázni óhajtokat felhívom, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeket hozzám folyó évi július hó 1-ig nyújtsák be.

Nagyszatmári, 1895. május 31-én.

(444-3.2)

Hadfy Károly
tb. főszolgabíró.

Árlejtési hirdetmény.

Oroszlámos községben létesítendő, és 800 frt költséggel előirányzott ártézikut furásának vállalatára ezennel árlejtés hirdettetik és annak megtartására f. évi június hó 15-ik napjának d. e. 10 órája kintüzetik.

Felhivatnak mindazon szakértő vállalkozók, kik a fenti munkálatot felvállalni hajlandók, hogy netáni zárt írásbeli ajánlataikat, a jelzett árlejtési hatánapig alólirt előjárásnál benyújtsák. — A közelebbi feltételek a községnél bármikor megtudhatók.

Oroszlámos, 1895. június 5-én.

Hoffer József,
jegyző.

Manheim Mihály,
bíró.

(449-3.1)

Hirdetés.

Nagy-Teremia község közbirtokossága a 4800 holdas határnak felmérését illetve telkek szerinti rendezését határozta el, miért azon t. cz. mérnök urak, kik ezen munkálattal kereszttulvitelére vállalkozni kívánnak, felhivatnak, miszerint ebbeli ajánlatukat alólirtott előjárásnál f. hó 20-ig annál inkább benyújtani sziveskedjenek, mert később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Kelt Nagy-Teremián, 1895. évi június hó 5-én.

(448-2.1)

A községi előjáróság.

8401. szám. kig. 1895.

Hirdetmény.

Nagybecskerek városa az 1895. évben felépítendő 3. katonai barakka munkálatait zárt ajánlati verseny útján kiadni szándékozik.

A zárt ajánlatok beadására határnapul 1895. évi június hó 11. napjának d. e. 10 órakor tüzetik ki a városházi épület II. tanácsnoki irodába.

Felhivatnak ennek folytán mindazok, kik ezen munkálatokra vállalkozni szándékoznak, miként az 50 kros bélyeg és ajánlataiknak megfelelő 5%-os bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a fenti határidőig Zachariás József városi tanácsnoknál annyival is inkább beadják, minthogy később érkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A terv, költségvetés és feltételek ugyancsak fenti irodában naponta a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagybecskereken, 1895. évi június hó 6-án.

Krsztics János,
polgármester.

(447-2.2)

2921. szám. 1895.

Pályázat.

A román-écskai községi 400 frttal javadalmazott segédjegyzői állás betöltendő lévén, a választás folyó évi június hó 25-én délelőtt 10 órára Román-Écska községében kintüzetik.

Felhivatnak a pályázók, kik a magyar és román nyelvet szóval és írásban bírják, hogy felszerelt folyamodványaikat, a választást megelőző napig alólirtottnál benyújtsák.

Kelt Nagy-Becsckereken, 1895. évi június hó 1.

(440-3.3)

Bakálovich Agost
főszolgabíró.